



ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem ve věci

žalobce: **S. R.**, ev. č. X
st. přísl. X
t.č. pobytem X
adresa pro doručování X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky,**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 4. 7. 2022, č. j. OAM-467/ZA-ZA12-K12-2022,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se domáhal zrušení rozhodnutí ze dne 4. 7. 2022, č. j. OAM-467/ZA-ZA12-K12-2022 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný rozhodl o zamítnutí jeho žádosti o

udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle ustanovení § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Žaloba

2. Žalobce namítal, že napadeným rozhodnutím byl zkrácen na svých právech. Dále uvedl, že mu v zemi původu hrozí bezprostřední nebezpečí na životě a zdraví, neboť v Moldavsku začíná branná povinnost a žalobce nechce jít bojovat a zabíjet nebo být zabit. V Moldavsku vyšel zákon, že se musí dostavit na vojenskou správu a pokud tak neučiní, hrozí mu trest odnětí svobody. V ČR má manželku Ukrajinu, která do ČR utekla před válkou. Manželka žalobci v ČR porodila dítě. Sňatek byl uzavřen v ČR. Momentálně spolu žijí v ČR na adrese X. Žalobce se nemá na koho obrátit o pomoc. Žalobce se pak v případě návratu obává války na sousední Ukrajině. Žalovaný tedy špatně posoudil jeho životní situaci a nesprávně rozhodl o jeho žádosti. Žalobce rovněž požádal o případné udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny podle § 14 b) zákona o azylu.

III. Vyjádření žalovaného

3. Dle vyjádření žalovaného ČR považuje Moldavskou republiku za bezpečnou zemi původu. Žalobce pak podal žádost o azyl z důvodu legalizace pobytu a proto, aby se vyhnul hrozícímu vyhoštění. Jeho rodinné vazby na území ČR pak nelze považovat za důvod k udělení doplňkové ochrany. Žalovaný tedy považuje napadené rozhodnutí za přezkoumatelné, vycházející z dostatečně zjištěného stavu věci a navrhl zamítnutí žaloby.

IV. Posouzení věci krajským soudem

4. Krajský soud v Brně přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních bodů, jež žalobkyně uplatnila v žalobě (§ 75 odst. 2 s.r.s), jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, a ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. V posuzované věci bylo soudní řízení zahájeno přede dnem nabytí účinnosti zákona č. 173/2023 Sb., kterým se mění zákon č. [325/1999 Sb.](#), o azylu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [326/1999 Sb.](#), o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, a tudíž soud ve smyslu čl. II odst. 1 tohoto zákona (přechodná ustanovení) postupoval podle zákona ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, tj. ve znění účinném do 30. 6. 2023.
5. Krajský soud v Brně dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Soud při svém rozhodování vyšel z následujících skutečností, úvah a závěrů.
6. Napadené rozhodnutí je založeno na uplatnění § 16 odst. 2 a 3 zákona o azylu, podle nichž se jako zjevně nedůvodná zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a § 14 nebo doplňkové

ochrany podle § 14b. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle odstavce 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.

7. Východiska citovaného § 16 odst. 2 zákona o azylu spočívají na pojmu „bezpečná země původu“ vymezeném v § 2 odst. 1 písm. k) téhož zákona. Podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu se za bezpečnou zemi původu považuje stát, jehož je cizinec státním občanem, (1) ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, (2) který jeho občane neopouští z důvodů uvedených v § 12 nebo 14a, (3) který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a (4) který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.
8. Obecně se za „bezpečnou zemi původu“ považuje takový stát, jenž dodržuje mezinárodní závazky a v souladu s nimi nepodrobuje své občany takovému zacházení, jež by mohlo být v jiných státech považováno za relevantní pro udělení azylu. Evropská praxe pak presumuje, že občany pocházejících z bezpečných zemí původu nelze bez dalšího považovat za osoby vyžadující ochranu – specifickým prvkem uvedené praxe je tedy nezkoumání důvodů pro udělení azylu a doplňkové ochrany, ale toliko posouzení, zda daná země podmínky definice „bezpečné země původu“ splňuje. Na druhou stranu však není vyloučeno, aby v azylovém řízení konkrétní osoba prokázala opak, tedy že v jejím případě ze strany domovského státu k porušování mezinárodních azylových zásad dochází.
9. Podle § 2 bod 15 vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, považuje Česká republika Moldavsko za bezpečnou zemi původu s výjimkou Podněstří; v řízení o žalobě bylo postaveno najisto, že žalobce z Podněstří nepochází, a proti tomuto závěru žalobce ani nebrojil.
10. Žalovaný byl proto v přezkoumávané věci pro závěr o zamítnutí žádosti žalobce s ohledem na její zjevnou nedůvodnost povinen dle § 16 odst. 2 zákona o azylu v zásadě toliko prokázat, že Moldavsko lze považovat za bezpečnou zemi původu. Vzhledem k tomu, že však prováděcí vyhláška k zákonu uvedenou zemi výslovně zmiňuje ve svém § 2 bodu 15., byla jeho procesní situace o to jednodušší, že nemusel zkoumat naplnění jednotlivých znaků vymezených v § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu, ale mohl rovnou přistoupit ke konstatování splnění podmínek bezpečnosti Moldavska, jako země původu. Žalovaný však přesto nad rámec své činnosti provedl i důkaz následujícím zprávami: 1) Hodnocení Moldavska jako bezpečné země původu, Stav: červenec 2021, ze dne 28. července 2021, 2) Informace OAMP, Dopad ruské agrese vůči Ukrajině na Moldavsko ze dne 31. 3. 2022 a 3) Informace OAMP, Bezpečnostní a politická situace v zemi, Stav: květen 2022 ze dne 5 května 2022 a z nich ověřil, že situace v zemi žalobce nedoznala změn, jež by mohly svědčit o zhoršení situace jejích občanů ve vztahu k azylovému právu. Tím své povinnosti týkající se řádného zjištění skutkového stavu splnil, neboť žalobce není osobou, jež by pocházela z Podněstří. Žalobce totiž pobýval v městě Orhei v okrese Orhei I vesnice Ciocilteni, kde rovněž pobýval, leží také v okrese Orhei. Žalovaný přitom vycházel z aktuálních podkladů, neboť rozhodnutí bylo vydáno dne 4. 7. 2022, přičemž poslední zpráva o zemi původu byla z května 2022. Obecně lze poukázat i na rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 8. 8. 2017, č.j. 45 Az 21/2016-55 (publikováno pod č. 3714/2018 Sb. NSS) podle něhož zastaralost zpráv

o zemi původu nelze posuzovat pouze na základě faktu od datu vydání takové zprávy. Zastaralá je pak taková zpráva, jež obsahuje informace, které v důsledku změny okolností v období mezi vypracováním zprávy a jejím využitím již nejsou aktuální, neboť situace popsaná ve zprávě se změnila. To se v posuzovaném případě nestalo a žalobce to ani netvrdil. Soud dále uvádí, že žalobce měl možnost se se zprávami seznámit dne 13. 6. 2022, přičemž žalobce se s nimi seznámit nechtěl.

11. Jedinou otázkou tedy je, zda žalobce prokázal, že v jeho případě nelze Moldavskou republiku považovat za bezpečnou zemi původu. Soud v této souvislosti předně odkazuje na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 – 41, rozsudek ze dne 26. 2. 2004, č. j. 5 Azs 50/2003 – 47, usnesení ze dne 11. 12. 2015, č. j. 5 Azs 134/2014 – 48, či rozsudek ze dne 26. 10. 2016, č. j. 1 Azs 214/2016 – 32), z níž vyplývá, že primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany v případě bezpečných zemí původu oproti jiným obdobným azylovým řízením je samotný žadatel o udělení mezinárodní ochrany. Břemeno tvrzení stíhá žadatele o udělení mezinárodní ochrany a správní orgán tedy nemá povinnost hodnotit v řízení jiné skutečnosti než ty, které uvádí žadatel, či za něj azylově relevantní důvody dokonce domýšlet. Jinými slovy, žadatel o mezinárodní ochranu přicházející z bezpečné země původu musí prokázat, že v jeho konkrétním případě tento stát za bezpečnou zemi původu považovat nelze, což v důsledku znamená, že musí prokázat, že mu hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení. Oproti jiným azylovým řízením je tedy u řízení o mezinárodní ochraně v případě bezpečných zemí původu zdůrazněno důkazní břemeno žadatelů. Jelikož se dodržování mezinárodních závazků a neporušování práv vlastních občanů u bezpečných zemí původu presumuje, leží odpovědnost za prokázání opaku právě na žadatelích. Shodný závěr Nejvyšší správní soud vyslovil již v rozsudku ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 – 70, č. 1749/2009 Sb. NSS: *„Institut bezpečné země původu zakotvený v § 2 odst. 1 písm. a) zákona o azylu [pozn. soudu – dnes písm. k)] a v čl. 29 a 30 procedurální směrnice totiž stanoví presumpci nedůvodnosti žádostí osob přicházejících z dané země – srov. § 16 odst. 1 písm. d) zákona o azylu (...) [pozn. soudu – dnes § 16 odst. 2]. Jinými slovy, žadatel o mezinárodní ochranu přicházející z bezpečné země původu musí prokázat, že v jeho konkrétním případě tento stát za bezpečnou zemi původu považovat nelze, což v důsledku znamená, že musí prokázat, že mu hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení. Jak bylo uvedeno výše, obdobné podmínky nejsou u standardních žádostí o mezinárodní ochranu (minimálně, pokud jde o zkoumání podmínek pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu) vyžadovány, a tudíž označení určité země za bezpečnou zemi původu v podstatě zvyšuje důkazní břemeno na straně žadatelů o mezinárodní ochranu.“* Judikatura Nejvyššího správního soudu je v tomto ohledu konstantní; například v usnesení ze dne 8. 10. 2020, č. j. 10 Azs 232/2020 – 32, Nejvyšší správní soud vyslovil, že *„pokud žadatel o mezinárodní ochranu pochází z bezpečné země, u které se předpokládá, že neporušuje práva vlastních občanů a dodržuje mezinárodní závazky, leží hlavní odpovědnost na prokázání opaku právě na žadateli (...). Pokud se tedy udělení mezinárodní ochrany domáhá žadatel ze země patřící mezi bezpečné země původu, je jeho úkolem přesvědčit žalovaného, že žádost nelze zamítnout podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, ale že jeho mimořádný příběh odůvodňuje věcné posouzení žádosti podle zákona o azylu.“*
12. V žádosti žalobce uvedl, že nikdy nebyl členem žádné politické strany ani skupiny, nikdy se politicky neangažoval. Nechce se vracet do Moldavska. Má tam rodiče a stýská se mu po nich, ale v Moldavsku začíná branná povinnost a žalobce nechce jít bojovat a zabíjet. V Moldavsku pak vyšel zákon, že se musí dostavit na vojenskou správu, a pokud to neučiní, tak mu hrozí trest odnětí

svobody. V ČR má přítelkyni, se kterou čeká dítě. Jiné důvody žádosti nemá. V rámci pohovoru pak žalobce uvedl, že nechtěl být v Moldavsku, neměl tam, co dělat. Je tam těžký život. Žalobce vystudoval design interiéru. Potom šel na vojnu a po vojně začal jezdit do zahraničí. V Moldavsku nemohl sehnat práci. Žalobce dále uvedl, že v Moldavsku začíná branná povinnost, ale zatím neobdržel oficiální předvolání. Ale mohou ho odvést i před předvoláním. Žalobce nechce být odvedený. V Moldavsku je špatná ekonomická situace, není práce, někteří umírají hladem. Pokud začne válka, tak se situace ještě zhorší. V ČR má přítelkyni, které je těhotná s termínem porodu v létě. Přítelkyně žalobce se jmenuje O. M. a v ČR pobývá na základě dočasné ochrany. Žalobci bylo uloženo správní vyhoštění. Z ČR nevycestoval, neboť se mu tady líbí a nechtěl odjet. Pokud se bude muset vrátit, tak bude muset jít bojovat a může i zemřít. V zemi původu neměl žádné potíže kvůli své rase, národnosti, náboženství, pohlaví, příslušnosti k sociální skupině či politickému přesvědčení.

13. Z obsahu žádosti a pohovoru je zřejmé, že důvodem jeho žádosti o mezinárodní ochranu je především snaha o legalizaci pobytu na území ČR a ekonomické důvody. Dále pak obavy z toho, že bude odveden a bude muset jít bojovat. Soud k věci uvádí, že problematikou odmítání služby v armádě jakožto azylově relevantního důvodu se Nejvyšší správní soud zabýval opakovaně. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu „*samotné odmítání tedy odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu ještě nezakládá, a to ani tehdy, pokud by výkon vojenské služby byl spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu. Může je zakládat, pokud je odůvodněno reálně projeveným politickým nebo náboženským přesvědčením*“ (rozsudky ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004-49, či ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012-44). Žalobce však takové skutečnosti v průběhu správního řízení ani netvrdil. Nejvyšší správní soud současně již v rozsudku ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012-44, konstatoval, že ani hrozba trestního stíhání za nenastoupení povinné vojenské služby „*nezakládá azylově relevantní pronásledování automaticky, ale jen tehdy, pokud je trestní sankce důsledkem toho, že se branec odmítne zúčastnit bojových operací odporujících mezinárodnímu právu, nebo že mu hrozí trest, jehož intenzita či způsob výkonu zakládá porušení lidských práv.*“ Samotné trestní stíhání či následné potrestání tak nezakládá pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, ledaže by bylo uplatňováno diskriminačně nebo by ukládání tohoto trestu či jeho výkon byl nepřiměřený, nelidský či jinak porušoval lidská práva. Žalobce tedy netvrdil, že by svou účast v armádě odmítal z důvodu jeho reálně projeveného politického nebo náboženského přesvědčení.
14. Soud dále k věci uvádí, že v současné době v Moldavsku neprobíhá konflikt, jaký pro udělení doplňkové ochrany předpokládá § 14 a odst. 2 písm. c) zákona o azylu a judikatura Soudního dvora. Byť jeho vznik (bohužel) nelze v budoucnu vyloučit, v tomto momentu situace v Moldavsku ještě nespadá pod čl. 15 písm. c) kvalifikační směrnice a § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Pokud by každopádně došlo k dalšímu zvýšení napětí v daném regionu, které by vyústilo až ve vznik mezinárodního ozbrojeného konfliktu mezi Ruskem a Moldavskem – či dokonce vnitrostátního ozbrojeného konfliktu mezi jednotkami z Podněstří, ovládanými Ruskem, a moldavskou armádou – pak by žalobce měl prostor pro podání opakované žádosti o mezinárodní ochranu podle § 11a zákona o azylu.
15. Soud tedy k věci uvádí, že Nejvyšší správní soud soustavně judikuje, že je to právě žadatel o mezinárodní ochranu, kdo je povinen prokázat, že pro něj není země původu bezpečná (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, č. 1749/2009 Sb. NSS). Žalobce pochází z části Moldavska, která je považována za bezpečnou zemi původu. Bylo proto jeho úkolem přesvědčit žalovaného, že je jeho příběh

mimořádný a odůvodňuje věcné posouzení žádosti – tedy že mu hrozí větší riziko vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení. To se však žalobci nepodařilo.

16. Žalovaný tedy v souladu s § 16 odst. 3 zákona o azylu v tomto řízení správně věcně nehodnotil, zda žalobce splňuje důvody pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu či doplňkové ochrany podle § 14 a) a 14 b) zákona o azylu (k tomu srov. např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2021, č. j. 10 Azs 452/2021-29). Žalovaný se proto ani v tomto řízení nemohl zabývat tím, zda lze žalobci udělit doplňkovou ochranu za účelem sloučení rodiny dle § 14 b zákona o azylu, jak žalobce namítal.

V. Závěr a náklady řízení

17. Soud tak neshledal žádný z uplatněných žalobních bodů důvodným a nad rámec uplatněných žalobních bodů nezjistil žádnou vadu, jež by měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti. Soud proto žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
18. Výroky II. a III. o náhradě nákladů řízení jsou odůvodněny ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., když úspěšnému žalovanému nevznikly náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti a žalobce nebyl v řízení úspěšný, pročež nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 26. března 2024

JUDr. Petr Polách v. r.
samosoudce